ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4560 — 15/28 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1901 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 9 ՁԻԼԳԱՏԷ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4560

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հոգ առնողն ազգ ազգս
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառացիներու համար տարեկան	140	Ղրշ
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրշ.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ցեղագրեալ թղթատոմարի ծախքը յոժամարդոց կը վճարուի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԹՈՔԱԽՏԻՆ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ահաւոր անակնկալի մը սոսկալի տպաւորութիւնը ըրաւ Թոքախտին յայտնութիւնը Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ։ Արդի Հոգաբարձութեան աշխատութեան և հոգածութեանը վրայ այնքան կատաղեալ վստահութիւն կայ որ ոչ ոքի միտքէն կ'անցնի թէ ուշ մնացած է տխուր իրողութիւնը երեւան հանելու մասին. ոչ ալ կրնայ ենթադրուիլ թէ ուշ հաղորդուած է իրեն բժշկական մարմնոյն կողմէ, զի նոյնքան վստահութիւն կը տիրէ անոր վրայ, ինչպէս և ներքին անօրէնին վրայ որ բժիշկ մըն է ինքնին։ Ըսել է որ դառն ճշմարտութիւնը զգացուելուն պէս հրապարակ կ'ելլէ ուղղակի Հոգաբարձութեան ձեռքով՝ որ միշտ հոգածու է Ազգին Տան ամէն պակասութիւնները դարմանելու, ինչպէս որ այս տխուր պարագային մէջ ալ փորձը և ապացոյցը կու տայ թէ՝ իր փոյթեռանդութեան և թէ զայն դարմանելու մասին ունեցած գործնական ոգւոյն։

Բայց բնական է թէ աւերիչ խտին յայտնութեան գործած ցաւալի տպաւորութեանց առաջինը սա է թէ, միթէ կարելի՞ բան է ընդունիլ որ ազգին ընդհանրութեան խնամոց յանձնուած որբերը, թուով 120 հոգի, այդպիսի ահաւոր հիւանդութեան մը ենթարկուին նոյն իսկ մայրաքաղաքին մէջ, ազգ. կեդր. վարչութեան ուղղակի հսկողութեան տակ գտնուող որբանոցի մը յարկին ներքև, որ բնականաբար իրը տիպար որբանոց պէտք է նկատուի բոլոր միւս որբանոցներուն, գաւառական, հեռաւոր, մերձաւոր, ազգային, անհատական, օտար եւայլն։ Եթէ երբեք ատոնցմէ մէկուն մէջ երբեւն գաւայսպիսի ցաւալի իրողութիւն մը, ի՞նչ պիտի ըսէինք ամէնքս ալ, ո՞չ ապաքէն բոլոր ուժով պիտի զոռայինք, կանչէինք և բողոքէինք անոնց վարչութիւններուն և հոգաբարձութիւններուն դէմ, մեղադրելով և դատապարտելով զանոնք՝ առանց ի՛ն է չքմեղանքի, արդարացուցիչ պատճառի կամ մեղմացուցիչ պարագայի կարեւորութիւն տալու։

Երկրորդ տպաւորութիւնը զոր կ'ունենայ մարդ այս ողբալի կացութեանը հանդէպ, այն է թէ, միթէ լաւ չէ՞ր որ այն հէք մանկիկները, Թողուէին իրենց գտնուած տեղը, ինչ վիճակի մէջ ալ մնային, քան բերուէին հոս մահերու ամէնէն սոսկալին, Թոքախտէ մեռնելու դատապարտուելու, նոյն իսկ այն պահուն երբ կը կարծուէր թէ ազգին մայր հաստատութեան մէջ պատսպարուելով փրկուած էին թէ՛ նիւթական և թէ բարոյական մահէ։

Բարեբաղդաբար սակայն ոչ ոք մեղադրելի է եղած այս դժբաղդութեան համար, բացի այն որոշումէն որուն համեմատ ընդունուեցան բաղմաթիւ որբեր պատսպարանի մը մէջ որ չէր կրնար այդքան հոգի ընդունիլ առանց այսպիսի աղետալի հետեւանքի մը, զոր գուշակել կարելի էր բնականաբար, քանի որ այս օր գիտութիւնը մարդուն շնչած օդին քանակութիւնը չափելու և բնական յարկին ծուալին հետ համեմատութեան դընելու օրէնքները ոչ բժիշկներու անգամ մատչելի ըրած է բարեբաղդաբար։ սակայն քանի որ մէկ կողմէն հարկը կը ստիպէր պարտաւորիչ եղանակով, միւս կողմէն հոգաբարձութիւնն ալ ուրիշ կերպով չէր կրնար վարուիլ, եթէ ոչ ընդունիլ հետզհետէ բաղդին անծառանգները, մինչեւ որ այսպիսի սոսկալի վիճակ մը կասեցնէր դիրքը։ Եւ ահա այժմ նոյն ինքն հոգաբարձութիւնն է որ թէ ցաւալի կացութիւնը իմացուելէ ետքն դարմանը միանգամայն կ'առաջարկէ, այն է որբանոցը հիւանդանոցէն բաժնուելով Գաղլը կամ Սամաթիա փոխադրել առժամապէս վարձուած տան մը մէջ, մինչեւ որ Գարպկէօղեանց կտակի տոկոսովը որբանոցը շինուի, իսկ ցորչափ այն եղած չէ, թէ՛ բանած և թէ՛ բանելիք տոկոսները յատկացնել այս առժամեայ որբանոցին վարձքին եւայլ ծախքերուն։

Զենք յուսար որ այսքան գործնական և նպատակայարմար առաջարկ մը որ մանաւանդ բացարձակապէս անհրաժեշտ և ստիպողական սուր նեղագամէնքն ալ ունի, կրնայ վիճելի ըլլալ և հետեւաբար յետաձգուիլ։

Բայց մինչ այս, մինչ այն, ահա 120 որբերու կեանքը վտանգի տակ է, որուն պատասխանատուութիւնը բոլոր ազգին վրայ ալիտի ծանրանայ։ Եթէ շուտով առաջը չառնուի, և եթէ արդէն իսկ ուշ մնացուած չէ։

Այս տխուր եղելութեան մեզ ներշնչած կարգ մը խորհրդածութիւնները ուրիշ անգամի կը վերապահենք և կը սպասենք Բաղ. Ժողովոյ բարեդէպ որոշումներուն։

ՕՈՒՍԱԿ

ԳԱՒԱՌԸ

ԲԺԻՇԿԻ ԱԶՔՈՎ ԴԻՏՈՒԱԾ

Ա.

Զմեռը շատոնց եկած է։ Մենք գաւառացիներս, որ շատ քիչ վարժուած ենք Նորութեան, որով, մինչեւ իսկ եղանակին փոփոխութիւնները մեզ տղայական հրճուանքով մը կը լեցուցնեն։ Հիմա որ ձմեռուան երկու ամիսներն ալ անցան, և ձիւնը փութիլ փութիլ թափելէ վերջ երկիրը ծածկեց, բաց Թողլով միայն բլուրներուն գլուխները, որոնց տակ աղբատները օճախին տաքուկ բոցը ունենալու գոհունակութենէն ալ զրկուած կը մնան։ Ոմանց համար այդ բոլորովին ուրախալի կացութեան հանդէպ, սակայն, մենք գոնէ ունինք մեր կրակարանը, և զանի Վեստայի կրակներուն պէս վառ պահող խնամատած տանտիկինը։

Պղտեղիներուն համար ձմեռը հաճոյք մըն է, ոչ միայն նորութիւն մը ըլլալուն, այլ նաեւ անոր համար որ, իր հետ կը բերէ եղանակին ալ նորութիւնները, թատրոնները, երեկոյթները, հաճոյալի ժամանցները։

Բայց չարդահատիք մեզի համար, քանի որ մեր ալ դադարի եղանակն է ձմեռը։ Թէև այս դադարը մեզի համար շատ փափաքելի բան մը չէ, բայց քանի որ ստիպուած ենք ունենալ զայն, կը ջանանք օգտուիլ անկէ։ Եւ հաւատացէք խօսքիս, որ մենք մեր փակ տնակներուն տակ, որուն տանիքը կէս մէթր ձիւն կայ, աւելի օգտակար կերպով կ'անցընենք մեր ձմեռը քան մեծ քաղաքներու մարդերը, որոնք իրենք զիրենք տուած հաճոյքի հոսանքին, կը վատնեն առողջութեան, անքնութեամբ և անօգուտ ջղային յոգնութիւններով, և կը վատնեն ժամերը որոնք աւելի օգտակար կերպով կրնային գործածուիլ։

Բայց կ'ապաշեմ սխալ չհասկնաք ըսածներս՝ ձեզի բարոյական կրթութիւն տալ պիտի չմորձեմ, այդ մասը ամէն օր կը քննուի արդէն։

«Հէքիմը» փողոցին մէջ, շուկան, տան մէջ, համրան, ամէն տեղ ուր որ ըլլա կը լսես մարդոց, կանանց, ողոց պէպիէներու փսփսուքը—հէքիմն է հա՝։ Հէքիմը տարօրինակ մարդ մըն է, չընելու համար առարկայ մը զոր ամէն մարդ կը փափագի տեսնել, հագած հագուստը, ձեռքի գաւազանը, կօշիկները, ձեռնոցը, փողպատը հետաքրքրական առարկաներ են իր վրայ։ և եթէ փիչ մը յանդուգն ըլլան դիտողները, պիտի չքաշուին ձեռքերդ շոշափել հանկնալու համար թէ ստուգիւ մարդ սև է, հակառակ ճերմակ երեսիդ, և կամ թէ ներկո՞ծ ես զանոնք զարդի համար և քիչեր պիտի կռահին ձեռնոցի մը ներկայութիւնը։

Հէքիմը չատ բան գիտէ արհեստին վերաբերեալ կամ ոչ, «կարդացող» է, վեցհազարեակ կրնայ նայիլ, Ֆալ բանալ գիտէ, բոլոր խուտերը իրեն ծանօթ են և իր գիտութեան մեծ մասը կը կազմեն։ գիտէ ամէն հիւանդութեանց դարմանը, բայց ի՞ոնցմէ որոնց համար կան հանրածանօթ մասնագէտներ խրբրդենի, չրխրնեի, և այլն։

Ահա թէ մեզ ի՞նչպէս կը ճանչնայ գաւառաքնակ ժողովուրդին մէկ մեծ մասը, և ալ դուք խորհեցէք թէ ասանկ ճանչցուած մարդու մը ի՞նչպէս դիմում կ'ընեն։ Ասքերէս չհեռուցէք թէ գաւառացին այնքան միամիտ է որ «հէքիմին դիմէ իր օ՛ւէ մէկ անհանգստութեանը համար։ բնաւ, մանաւանդ նոր բժշկին յանձնուիլ բաւական յանդգնութիւն է։ և «հէքիմ»ը, գիտուն ըլլալուն հետ մէկտեղ դեռ չատ սորվելու բաներ ունի՝ զոր այսինչ «աղբաթը» չատ լաւ գիտէ կամ «դեռ հազար կայ որ հազար ու մէկ ըլլայ» գիտցածը։

«Հէքիմին երթալը» հանրութեան կարծիքը երբ մէջ կու գայ, ամէն դիէն կը տեղան անտրամաբան խօսքեր, փուռ գովասանքներ՝ զոր խօսողը մէջ կը բերէ բան մը խօսած ըլլալու համար կամ աչքդէտ դիտողութիւններ, և կամ յիմար պարսաւանքներ, զոր լսողները առանց մի՞ն՛չու, ո՞ւրկէ սորվեցար»ը հարցնելու կ'ընդունին և իրենց կարգին ուրիշ խումբի մը մէջ իբր իրենցը ծախելու կ'արտորան։ «Այդկէ հէքիմ է» կ'ըսեն, «բան չի գիտեր» կ'ըսեն, «ծեր է» «կենն է» կ'ըսեն՝ կ'ըսեն՝ ներ վերջապէս, որոնց համար մէկը չի խորհիր հարցնել թէ ո՞րու հասցէին կ'ուղղուին անոնք և ի՛նչ պատճառաւ։ Հաղիւ կը պատահի որ այդ «կ'ըսեն»ներուն ընկերանայ պարսաւի կամ գովեստի հիմնակէտ եղող ռամիկ մանրամասնութիւն մը։ Լաւ եմ չատ անգամներ արհեստակցի մը գովուիլը։ ա՛յնքան անարամաբան և ա՛յնքան ապուշ և անմիտ խարկանքով, զոր եթէ ինքն անձամբ լսէր պիտի ամչնար, հաւանաբար, որպէս գովեստի շռայլանքի մը մէջ թաղուած գանելով ինքզինքը։ մարդը դունչն մտածին պէս կ'ըսէր։ մի՞նչ ունի, ո՞ր տեղը կը ցաւի, ո՞րքան պիտի ապրի դեռ, առողջոց հիւանդացած է թէ ոչ, թէ քանի՞ զաւակ ունի, թէ ինչը կը սիրէ։ Թէ, թէ··· թէ, կամ բաղդերակը քննելով բոլոր զգացածները ֆիզիքական կամ բարոյական, հատիկ հատիկ պատմելու կարող էր։ Կանանց քննութիւն ըսուածը չլսուած բան մըն է։ Ո՞ւր էին հին բժիշկները, որոնք բաղկերակէն կարող էին դիտել բոլոր ներքին կանացի հիւանդութիւնները, յղի ըլլային, քանի ամսուանը, մանչ կամ աղջիկ ծնելնին և ալ ո՛վ գիտէ ինչեր։ Ռամիկը մեծութիւն կը զգայ անհաւատալի բաներու ներկայ դիտակցութիւնը կորսնցնէ, բայց գիտցած եղէք որ անիկա ինքզինքը չէ կորսնցուցած բնա՛ւ և թէ ճշմարտութիւնը պիտի ըսէ, այսինքն թէ իր ամբէսնին քով դառնալ կը փափագի ներմպէս։ Բաձա, մի՛ հաւատաք այդ հեքեին կեղծ ու պատիր խօսքերուն։ Թշուառական մըն է ան։ հրամայեցէք որ Մայա–Նիամա հոս բերուի անմիջապէս։ այն ատեն պիտի յայտնուի բուն ճշմարտութիւնը։

—Դեղին Մարգրիտը չի կրնար այս օտարականներուն առջեւելելլ, ըսաւ Հաիմ Տօրանի։ Լուտասի ուխտը կ'արդելէ այդ բանը։

—Ա՛հ, գոչեց Կրաս յաղթական շեշտով մը, ծուղակին մէջ բռնուեցար, թշուառական։ կը վախնաս որ դարչելի խաբէութիւնդ երեւան չելլէ։

—Բանէ մը չեմ վախնար պատասխանեց Հաիմ Տօրանի, դլուխը ծռելով։ ես ճշմարտութիւնը միայն ըսի։

—Շատ լա՛ւ, բաձա, հրամայեցէք որ Մայա-Նիամա հիմա դէմ առ դէմ բերուի անոր, յայտնց Կրաս։ Եւ յետոյ խօսքը Հաիմ Տօրանին ուղղելով.

—Ո՞ւր է Դեղին Մարգրիտը հարցուց։

—Տիկին, ինծի ձգեցէք հարցաքննելու հոգը, որովհետեւ ատիկա ինծի կը վերաբերի յարեց Պահուր Սինկ։

Բաձան կրնայ պատասխանեց հարցուց թէ պատրաստ էր Մայա-Նիամայի դէմ առ դէմ գալու։

—Ամենայն սիրով պատասխանեց Հաիմ Տօրանի։ Թէեւ սրբապղծութիւն մը ըլլայ ատիկա, բայց մեղքը անոնց վիզը որ այդ միջոցին դիմելու բռնաբարեն մեզ։

—Ո՞ւր է այդ նորատի աղջիկը, հարցուց Պահուր Սինկ։ Հրամայէ ֆաքիրներուդ ու քուրմերուդ, որպէս զի ընդհուպ հոս բերուի։

—Նորին Բարձրութեան դիտել կուտամ թէ այդ բանը անկարելի է նիթապէս, պատասխանեց Հաիմ։ Դեղին Մարգրիտը Պէհրէն երկու մղոն հեռու Թամբարանի մեհեանին մէջ կը գտնուի հիմա։ Օրը արդէն տարաժամած է։ սուրհանդակ մը որքան ալ շուտ հասնի հոն, մեհեանին դուռները փակուած պիտի գտնէ իր առջեւ։ Մարդկային ոչ մէկ իշխանութիւն կընայ արշալոյսէն առաջ մեհեանին դուռները բանալ։

—Նոր խաբէութիւն մըն ալ ատիկա գոչեց Կրաս գայրոյթով։

Պահուր Սինկ խոհուն կերպարանք մը առած՝ առնական չեշտով մը ըսաւ։

—Այդ աղջիկը վաղը կէս օրին ատենները Թող հոս բերուի։ Եթէ յօժարակամ հետեւի Պ. տը Պլինեաքի, եթէ յայտարարէ որ հակառակ իր կամքին վար դրուած է և եթէ ուզէ Լուտասի Ուխտը խզել, պէտք է ազատ արձակէք զայն։

Ու ձեռքով այնպէս շարժում մը ըրաւ, որով բաձան կը հասկնայէր թէ անկարելի էր իր տուած որոշումը ետ առնել։ Յետոյ խօսքը Պ. տը Պլինեաքի ուղղելով, դուարթ դէմքով մը ըսաւ.

—Պարոն կարծեմ պիտի հաճիք տիկին Ռիչմոնտի հետ միասին ներկայ գտնուիլ հոս տեղի ունեցած հանդէսներուն ու խրախճանութեանց, որոնք մինչեւ առտու կը տեւեն։ կը մաղթեմ որ մինչեւ վաղը կէս օրին սպասելու համբերութիւն ունենաք, երբ հոս, մանաւոր ունկնդրութեամբ մը պիտի ընդունուիք իմ կողմէս, և եթէ ճշմարտութիւնը ըսած էք, ապահով եղէք թէ արդարութիւնը պիտի գործադրուի անաչառ կերպով։

(*) Զկարծուի թէ վարժարանին մէջ կը մատուցանէի Ս. Պատարագը, այլ յաջորդ օրը աւաւօտուն պիտի մատուցանէի, ըսել կ'ուզէ Պ. Թղթակիցը։

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ապահովութեանց դիւրութեան համար։

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

«Գիրք գրեղու առուեստը», գրեց Հ. Գաբրիել Վ. Մեսեկվիշեան, Վիեննա, Մխիթ. Տպարան, 1898։

«Օգուտ չունի, մէյ մը որ «զրիչը ձեռք առած է պիտի «շարունակէ, եւ որչափ ալ «աննպաստ մատենախօսա-«կաններ զրուած ըլլան իր «առաջին գրքին, յօդուածին «եւլ.ին նկատմամբ, կը ջանայ «երկրորդ մը հրապարակ նե-«տել՝ առաջնոյն թերութիւն-«ները ուղղելու խոստմամբ «բայց քննադատին խօսքերը «ոչինչ համարելու դիտմամբ։»

ԳԻՐՔ ԳՐԵԼՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԸ, էջ 4-5

Ը.

«Պէտք է» դիմազուրկ բայէն յետոյ գործածուելիք բայը

1. «Բնականապէս խնդիր կը ծագի թէ ո՞վ պէտք է մատենագրել», էջ 4.—... ո՞վ պարտի մատենագրել։

2. «Ոչ ոք պէտք է ձեռնարկել գիրք գրելու՝ եթէ ելն.», էջ 7.— ոչ ոք պարտի ձեռնարկել...։

3. «Պէտք է նորուս հեղինակը յախուռն գործելէ զգուշանալ», էջ 30.— նորուս հեղինակը պարտի ելն.։

4. «Ոչ շատ երկայն (?), և ոչ շատ կարճ նախադասութիւններով պէտք են բացատրուիլ մեր խորհուրդները», էջ 39.— ... պարտին բացատրուիլ մեր մտածութիւնները, (խոհերը)։

5. «(Անոնք) պէտք են համապատասխանել մեր գրած նախադասութեանց», էջ 39.—... պարտին համապատասխանել մեր գրած նախադասութիւններուն։

6. «Անգործածական և մասնական ոճեր... պէտք են... հանդիպա՛ իրենց տեղը թող տուին», էջ 40.—... պարտին հանդիպա՛ թողուին։

7. «Այս պէտք է մխիթարել հայ հեղինակը», էջ 44.— այս բանը պարտի մխիթարել (պէտք է որ մխիթարէ)...։

8. «Կոչումները պէտք են արտաքոյ կարգի ճշդութեամբ յառաջ բերուին», էջ 58.—... պարտին... (պէտք է որ յառաջ բերուին)։

9. «Հեղինակը պէտք է գիտնալ թէ կանխաւ իսկ պիտի կորսնցնէ գիրքը իւր արժէքը», էջ 33.— հեղինակը պարտի կանխաւ իսկ գիտնալ թէ գիրքը պիտի կորսնցնէ իւր արժէքը։

10. «Նոյնը կ'ընէ կամ պէտք է ընել հեղինակը», էջ 30.— հեղինակն ալ նոյնը կ'ընէ կամ պէտք է որ ընէ (պարտի ընել)։

11. «Նման ուղամ անմատդրութեան կեսեր կը բաւապին, որոնք գուցէ պէտք էին սրբագրուին», էջ 92.— շատ անգամ կը խուսափին անմատդրութեան կէտեր, որոնք թերեւս պարտէին սրբագրուիլ։

12. «Հեղինակը պէտք է գիտնալ թէ ան.», էջ 89.— «Հեղինակը հարկ է գիտնալ, թէ ան.», էջ 63.— հեղինակը պարտի գիտնալ թէ (պէտք է որ գիտնայ թէ...)։

13. «Նոյնս հեղինակը պէտք է այս-չափով գոհանալ», էջ 74.—... պարտի չատանալ (բաւականանալ) այսչափով։

14. «Արծուանէն աւելի կէտեր ունի հեղինակը.(?) որոնց պէտք է մէտ դնել», էջ 74.— հեղինակն ունի կարծուածէն աւելի կէտեր, որոնց պարտի ուշադիր ըլլալ։

15. «Նման անուններ գործածելէն պէտք է զգուշանալ հեղինակը.» էջ 75.— հեղինակը պարտի զգուշանալ հնամեան անուններու գործածելէ։

—)(110)(—

ԳՈՐԳ ԲՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐ ԿԻՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏԱՍԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԽՈՏՈՒԸ

Ժ.

Բարեբախտաբար Ռաուլ վրան դէնք չէր կրեր, եթէ ոչ Հաիմ Տօրանի վրէժխնդրութեան սոսկալի հարուած մը պիտի ընդունէր։ Հանրի տ'Ալբէմբ և Պրիէն մի-ջամտելով կը ջանային հանդարտեցնել Ռաուլը։ Իսկ Պահուր–Սինկ յօնքերը պուտած էր, ինչ որ կը նշանակէր թէ Ռաուլի անպատշաճ վարմունքը շատ դրժգոհութիւն պատճառած էր իրեն։

—Այո՛, դուք վատ զրպարտիչ մըն էք ըսաւ Կրաս աչքերը չողչողուն, մատնանշելով Հաիմ Տօրանին. մորֆինով կը քնաց զայն թմրեցնել, որպէս զի իր դիտակցութիւնը կորսնցնէ, բայց գիտցած եղէք որ անիկա ինքզինքը չէ կորսնցուցած բնա՛ւ և թէ ճշմարտութիւնը պիտի ըսէ, այսինքն թէ իր ամբէսնին քով դառնալ կը փափագի ներմպէս։ Բաձա, մի՛ հաւատաք այդ հեքեին կեղծ ու պատիր խօսքերուն։ Թշուառական մըն է ան։ հրամայեցէք որ Մայա–Նիամա հոս բերուի անմիջապէս։ այն ատեն պիտի յայտնուի բուն ճշմարտութիւնը։

—Դեղին Մարգրիտը չի կրնար այս օտարականներուն առջեւելելլ, ըսաւ Հաիմ Տօրանի։ Լուտասի ուխտը կ'արդելէ այդ բանը։

—Ա՛հ, գոչեց Կրաս յաղթական շեշտով մը, ծուղակին մէջ բռնուեցար, թշուառական։ կը վախնաս որ դարչելի խաբէութիւնդ երեւան չելլէ։

—Բանէ մը չեմ վախնար պատասխանեց Հաիմ Տօրանի, դլուխը ծռելով։ ես ճշմարտութիւնը միայն ըսի։

—Շատ լա՛ւ, բաձա, հրամայեցէք որ Մայա-Նիամա հիմա դէմ առ դէմ բերուի անոր, յայտնց Կրաս։ Եւ յետոյ խօսքը Հաիմ Տօրանին ուղղելով.

—Ո՞ւր է Դեղին Մարգրիտը հարցուց։

Այս խօսքերէն յետոյ ներկաները ամէնքն ալ դուրս ելան։ Կրաս այդ միջոցին Ռաուլի ձեռքը սեղմելով ըսաւ.

—Օ՜ն, Ռաուլ, մինչեւ վաղը համբերութիւն ունեցէք։ Ձեր նեղութիւնները ա՛լ վերջ պիտի գտնեն, թերեւս այն ատեն հաւատաք իմ անկեղծութեանս։ Միակ վարձատրութիւնն է, որուն կը փափագիմ։

Պ. տը Պլինեաք չկրցաւ պատասխան մը գտնել։

Տիկին Ռիչմոնտ խօսքը Հանրիի ուղղեց որ կասկածոտ լռութեան մը մէջ թաղուած էր։

—Պարո՛ն, կը զգամ թէ դուք ալ կ'ամբաստանէք զիս։ իրաւ է թէ չատ մեղաւոր գտնուած եմ, բայց վաղը պիտի հասկնաք թէ որքան անիրաւ եղած էք ինծի նկատմամբ և ներում պիտի խնդրէք։

Ունկնդրութեան սրահէն դեռ նոր դուրս ելած՝ Սըր ձօ շնչապառ հասաւ։

—Տիկին Ռիչմոնտ, կը գոչէր, ժամանակ չունինք։ Բաձային մէկ սպան քիչ մը առաջ ծանոյց թէ ձեզի, Պ. տը Պլինեաքի և Պ. տ'Ալբէմբի համար մասնաւոր տեղեր յատկացուած են բաձային յատուկ բարձրաւանդակին վրայ։

Տիկին Ռիչմոնտ և Ֆրանսացիները սկսան արագօրէն յառաջանալ և արմաւենիներու ծառուղիի մը ու մարգագետնի մը անցնելով, դէպ ի ձուաձև շէնք մը ուղղուեցան, որ կրկէս մըն էր։ Հոս պիտի կատարուէին վայրի կենդանիներու կռիւներ՝ ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը՝ որուն համար բարձրաւանդակներ պատրաստուած էին մասնաւորապէս։ Տիկին Ռիչմոնտ, երկու Ֆրանսացիները և սը ձօ տակաւին նոր տեղաւորուած էին իշխանական բարձրաւանդակին վրայ, երբ փողերը սկսան գոռալ որոնք բաձային գալուստը կը ծանուցանէին։ Իրեն համար պատրաստուած տեղը նստելով՝ բաձան անանկամարտի նշանը տուաւ խսկոյն։

Երկու փղերը իրենց տիրոջ առաջնորդութեամբ կրկէս մտան և դանդաղօրէն ասոր շրջանը ընելու։ Ներկաներուն մէջ վըզվուզը սկսաւ. անգլիացիները, որոնք բաղմաթիւ էին, սկսան գրաւ բռնել։

(Շարունակելի)

16. «Ցարմար անուն մը (?) ընտրելու ատեն այս կէտը պէտք չէ վրիպիլ հեղինակին աչքէն», էջ 75.— Ցարմար անունի մը ընտրութեան պահուն՝ պէտք չէ որ այս կէտը վրիպի հեղինակին ուշադրութենէն։

17. «Գիտնական մը ինչպէս պէտք է գիրք կարդալ», էջ 101.—... պարտի կարդալ։

18. «Բանասեղծը պէտք է ընկերանալ մեր կենաց, բայց ոչ թէ առաջնորդել», էջ 105.— Բանասեղծը պարտի ընկերանալ մեր կեանքին, բայց ոչ թէ առաջնորդել։

19. «Այս հաշուեկշիռը պէտք է անձամբ չենել ընթերցողը», էջ 108.— Ընթերցողը պարտի անձամբ պատրաստել (չենել) այս հաշուեկշիռը։

20. Պէտք ենք նախ՝ «դատարակութիւն բառը գրել», էջ 112.— պարտինք նախ գրել դատարակութիւն բառը։

21. «Պէտք ենք համառօտագրութեան դիմել», էջ 113.— պարտինք համառօտագրութեան դիմել։

22. «Մեզ իրը օրինակ ընտրած բառին վրայ մնանք. կ'ուզենք այս խօսքը գրել՝ «այսպիսի դատարակութեան պէտք էին»!!! պէտք են ճեռանակել», էջ 113.—... պարտինք նշանակել։

(Հմմտ. «Հեղինակը հարկ է այս հարցումը ընե», էջ 10.— «Տրական անունդ հարկ է որ ծանօթ ըլլայ խմբագրութեան», էջ 99։)

23. Պէտք են կարդացած կտորին համար մենք մեզի հարիւ տալ. պէտք են որոշ և պայծառ ըմբռնել թէ... պէտք են գիտնալ թէ ի՛նչ նպատակի հասնելու կ'ուզէ զմեզ հեղինակը. ևն.», էջ 108.— պարտինք մեր կարդացած կտորին համար... պարտինք ևն.։

24. «Բաղձացողը... կրնայ և պէտք է հաւաքածոյից դարան մը նայթպէթի», էջ 115.— պարտի ևն.։

Թ.

Ուղղագրական եւ կիսադրական սխալներ

1. «Օգտակարապէս գործածել» (առանց վերջակէտի), էջ 6.— օգտակարապէս գործածել։ (Վերջակէտ պէտք էր դնել)։

2. «Կատաներու մէջ», էջ 12.— կաթաններու մէջ։

3. «Զմեռուան», էջ 13.— ձմեռուան։

4. «Բաբերախդ», էջ 43.— բարեբախտ։

5. «Կոպիքերը», էջ 45.— կոպերը։

6. «Հարիւրորդամեռ», էջ 49.— հարիւրորդամեռ։

7. «Մանտիմեռ», էջ 49.— ոանթիմերը (մանտիմեռ)։

8. (Տպագրական սխալներ) «վան չի», էջ 50.— վան զի։— «Գիրքու», էջ 74.— գրքերու։— «Բանագող», էջ 58.— բանագող։— «կը վա-տին», էջ 98.— կը վա-տրկին։— «Թէ», էջ 106.— թէ։— «Տպղիս», էջ 70.— Տիխոն։

9. «Հռիւփսիմէ», էջ 73.—Հռիփսիմէ։

10. «Հեղինակը. (միջակէտ)», էջ 74.— հեղինակը. (ստորակէտ)։

11. «Իրաւուք (առանց նի)», էջ 96.— իրաւունք։

12. «(Բանագող)», էջ 97.— բանագող (առանց փակագիծի)։

13. «Belle lettres», էջ 105.—belles-lettres.

14. «Révision», էջ 93.— revision.

15. «In dixhuit», էջ 87.— in dix-huit.

Կարին ԼԵԶՈՒԱՍԷՐ

ՎԵՐՋ

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Լորտերու Ժողովի.—Թագաւորին երդումը.—Կաթոլիկութեան մերժումը.— Լորտ Սոլզպէրիի յայտարարութիւնը.— Երեսփ. Ժողովի.—Օրուան խնդիրը.—Անխորհրդարանական մը.—Նախարարութիւնը չի պատասխաներ.—Ուրիշ շահեկան յայտարարութիւններ։

Լոնտոն, 22 փետրուար.— Լորտերու Ժողովը այսօր բացառապէս կարեւոր նիստ մը ունեցաւ։ Խնդիր եղաւ թագաւորին այն երդումը որով Էտուարտ Է. բոլ սովորութեան հանդիսաւորապէս յայտարարեց թէ պապական վարդապետութիւնները սխալ, արատաւոր ու կռապաշտական կը նկատէ։ Լորտ Պրայ որ նախարարապետէն պիտի խնդրէր օրինագիծ մը առաջարկել այդ երդումը վերցնելու համար, ծանոյց թէ յետաձգած է այդ խնդիրը։ Լորտ Սոլզպէրի սաստիկ պատասխանեց.

«Խնդիրը յետաձգուելուն մէջ շահ մը չեմ տեսներ։ Այնքան ալ կը ցանկանք յայտարարութեան եղանակին վրայ և կը մաղթենք որ տարբեր կերպով ըլլայ, բայց երբ խնդիր է փոխել երկու դարերէ ի վեր առանց դժուարութեան դոյութիւն ունեցող բան մը, պէտք է մեծ շրջահայեցութեամբ գործել։ Պէտք է մեզի հարցնել թէ մինչեւ ո՞ր աստիճան կրնանք փափաքող ըլլալ գրգռել այս միջոցիս քնացող կիրքեր։ Կը ցաւիմ ուրեմն թէ պարտաւոր եմ, որչափ խորին համակրութիւն ալ ածեմ ազնիւ Լորտին զգացումներուն համար, մերժումով մը պատասխանել անոր։»

—Երեսփ. Ժողովին նիստը այսօր ալ բացուեցաւ բազմաթիւ կարցանդումներով։ Երկուքն նիստին մէջ հարիւր տասնըվեցնդ հարցանդումներ եղած էին. այսօր անկէ զատ չեն. ամէն տեսակէ և ամէն ճաշակի յարմար հարցանդումներ եղան։ Պ. Քրոս թռչուններուն խնդիրը ձեռք կ'առնէ, Սըր Ա. Պարթէրթ մեր հուսը, Պ. Կոտարբա՝ գերեզմանատուններուն, Պ. Տիլլը՝ սեւամորթներունը և այլն։ Նաեւ անգլիական զինուորներուն թոշակը և պոէտական ագարակներուն հիմնումը։ Պ. Մանսֆիլտ հարցուց թէ Քոլվիլ զօրավարը ինչու համար և ի՛նչ պարագաներու մէջ չնորհազուրկ եղած է։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք սապէս պատասխանեց.

«Լորտ Ռոպէրթս պարտաւորուեցաւ ազատել այդ զօրավարը, որովհետեւ անկարող է։ Երբ վերադարձաւ, դատաստանի չենթարկուեցաւ. նախ Ճիպրալթարի մէջ պաշտօնի կոչուեցաւ, սակայն յետոյ այդ որոշումը եւս առնուեցաւ, սա մտածումով որ հոն ալ անկարող պիտի ըլլայ։»

Պ. Պրոտրիք, պատասխանելով Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէնի, յայտարարեց թէ Լորտ Քիչնէր լիազօր իշխանութիւնի ունի ուղած լրագիրները արգիլելու և թէ կառավարութիւնը չի փափաքիր անոր թանկագին ժամանակին կորուստը պատճառ ըլլալ, բացատրութիւններ ուզելով։ Սըր Ա. Պարթէրթի հարցման պատասխանելով պատերազմական նախարարը յայտարարեց թէ պատերազմին սկիզբէն ի վեր Անգլիա 145,871 ձիեր զրկած է հարաւային Ափրիկէ։ Պ. Ռըսմընտ հարցուց արտաքին գործոց խորհրդականին թէ Գերմանիոյ կայսրը Անգլիոյ կառավարութեան իրաւարարութիւն չէ՞ առաջարկած պատերազմը աւարտելու համար։ Խորհրդականը ժխտողական պատասխան տուաւ։ Պ. Ռէտմընտ հարցուց նաև թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը լրջօրէն կը խորհի՞ Գերմանիոյ կայսր իրաւարարութիւնը պահանջել։ Ժողովականները սկսան «ի կարգ, ի կարգ» պոռալ։ Ատենապետը ըսաւ Պ. Ռէտմընտին թէ այդ հարցումը խնդրոյն հետ վերաբերութիւն չունի։ Ատենապետը շարունակեց խօսքը, ըսելով թէ Գերմանիոյ կայսրը քաջալերած է Պոէռները, իր հաւանութիւնը յայտնող հեռագիր մը ուղղելով Պ. Քրիւկէրի։ Պ. Զէմպրլէն եղած հարցումի մը պատասխանելով ըսաւ թէ Նոր-Կալէս և Նոր-Զէլանտա դիտողութիւններ ըրած են՝ նոյն տեղացիները հարաւային Ափրիկէի մէջ զինուորական տեւական ծառայութեան կոչելու խնդրին համար։ Սըր Զարլս Տիլք հարցուց թէ ի՛նչ վիճակի մէջ կը գտնուի Վայմայի խնդիրը։ Արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխանեց.

«Ցիրանայի կառավարութեան հետ համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ։ Պէլճիքայի արտաքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Պառոն Լամպրմոն որուն, Լամուի գործին համար 1881ին իրաւարարութիւնը յանձնուած էր, հաւանեցաւ՝ Պէլճիքային կառավարութեան համաձայնութեամբ՝ նորէն կատարել իրաւարարի դերը։ Երկու կառավարութիւնները քիչ առնէն Պառոն Լամպրմոն իպիտի յանձնեն խնդրոյն վերաբերեալ գրութիւնները։»

Գահաժառան ուղերձին վիճաբանութիւնը ձեռք առնուելով նորէն Իրլանդայի խնդիրը երեւան ելաւ։ Պ. Օ'Պրիէն առաջարկութիւն մը ըրաւ միացեալ Իրլանդայի դաշնակցութեան ի նպաստ, որուն նպատակն է բարենորոգումներ ի գործ դնել կասեցնելու երկրին բնակիչներուն նուազումը և ազգային միակ արհեստին՝ երկրագործութեան անկումը. առորդ իրագործմանը համար հարկ է վերցնել արդի դրութիւնը սեպհականութեան՝ որ կալուածատիրոջ և վարձակալին միջեւ բաժնուած է. նաեւ շահագործումը ընդարձակ հողերու՝ աղքատ և ժրաջան ժողովուրդին օգտին համար։ Պ. Օ'Պրիէն մեղադրեց նախարարութիւնը թէ Անգլիոյ մէջ կատարելապէս թոյլատրուած բան մը Իրլանդայի մէջ ապօրէն կը նկատէ. նաեւ թէ երդուեալ դատարանները այնպէս մը կը կազմէ որ ազգայնականները իրենց քաղաքական հակառակորդներուն կողմէ կը դատուին։ Իրլանդայի ընդհանուր դատախազը դէմ խօսեցաւ այդ զգաստարին՝ երկար ճառով մը, բայց միտ ընդմիջուեցաւ, որով ատենապետը պարտաւորուեցաւ միջամտել։ Պ. Օ'Քոնոր պատասխանեց և Իրլանդայի նախարար Պ Ուինտի՝ օգնութեան հասաւ, դահլիճին անունով։ Վերջապէս Պ. Օ'Պրիէնի առաջարկութիւնը մերժուեցաւ։ Երեսփոխանի մը առաջարկութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ ուսումնասիրելու համար այն բարեգործական հաստատութիւնները՝ որոնց նպատակն է օգնել նաւաղներու և դինուորներու այրիներուն ու որբերուն։ Երեսփ. Ժողովին նիստը յետաձգուեցաւ մինչեւ յառաջիկայ շաբաթ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բարեյուսոյ Գլուխ.— Տէվէրի շարժումները.— Հեղեղանման անձրեւներ.—Ծանոտսխոտ.— Ռուսերը։

Քէբթաուն, 22 փետրուար.— (Թայմզի հեռագիր).— Զինուորական կացութիւնը վերջին օրերու մէջ մեծ փոփոխութիւն մը չկրեց։ Հաւանօրէն Տէվէթ զօրավարին կողմէ տրուած հրահանգներու վրայ, Բարեյուսոյ գաղթավայրը գտնուող զօրախումբերը կը փորձեն հաւաքուիլ Բրիէսքայի մէջ, ուր կը գտնուի Տէվէթ։ Հէրցոգ որուն հետ են հիմա Բրէթորիուս, Պրանտ ու Նիւհայտ, երէկ Պրաք գետին աջ եզերքէն դէպի վար կ'իջնէր, մինչդեռ ուրիշ զօրախումբ մը հաւանօրէն Տուրիի հրամանատարութեանը տակ և հազար երկու հարիւր հոգիի չափ՝ Պէքա կը գտնուի, Բլիրի վերին ծանծաղուտէն վեց մղոն դէպի հիւսիս և Բրիէսքայի հարաւային արեւելեան կողմը։ Բրուինկէր միշտ կը յառաջանայ դէպի հիւսիս։ Վերջին լուրերու նայելով, Ուիլսուս կը գտնուէր, Միտտլպուրկի արեւմտեան կողմը։ Կ'երեւայ թէ անոր զօրախումբը նոր զինուորներ ստացած է։ Պոէրական ուրիշ բաղմաթիւ խումբեր, որոնք յատակագիծ մը ունենալու երեւոյթը ունին, կ'աշխատին դէպի հիւսիս երթալ։ Տէվէթ, Հորթաունի հիւսիսային արեւմտեան կողմը քալելէ ետքը, ուղղութիւնը փոխեց և հիմա Բրիէսքայի կողմն է, բայց պէտք չէ կարծել թէ բոլորովին փախած է մեր զինուորներուն ձեռքէն։ Անոր շարժումներէն այնպէս կերեւայ թէ մտադիր է սպասել Հէրցոգի զինուորներուն որոնք հազարի չափ ձիեր կը տանին իրենց հետ։ Տէվէթ յետոյ պիտի փորձէ Բարեյուսոյ գաղթավայրին աւելի ներսերը մտնել։ սակայն իր հիմնական դիրքին քիչ մը աւելի արեւմտեան կողմը։ Տէվէթի զօրախումբէն Անգլիացիներուն ձեռքը ինկած գերիները կ'ըսեն թէ Լորտ Քիչնէրի դեկտեմբեր 20 թուականի յայտարարութիւնը հաղիւ հիմա կը հասնի պատերազմի Պէքէրերուն ձեռքը։ Կ'ըսեն նաև թէ Տէվէթ զօրավարը Բարեյուսոյ գաղթավայրը մտնելէն ի վեր անոր զինուորներէն չորս հարիւրը դասալիք եղած են։

Բարեյուսոյ Գլուխ.— Պոթոր Ուէսթի հետ հեռագրական հաղորդակցութիւնները ընդհատուած են հեղեղումնան անձրեւներու հետեւանքով։ Քրատտոքի ու Պոթոր Ուէսթի և Ռոզմէտի ու Սթորմբէրկի միջեւ ուղեւորներու երկաթուղիի կառխումբով փոխադրութիւնը շատ վտանգաւոր է։

Լոնտոն.—Անգլիոյ գաղթային նախարարութիւնը հեռագիր մը ստացաւ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրէն՝ որ կը ծանուցանէ թէ փետրուար 20ին աւարտող շաբթուան մէջ ժանտախտ քսան դէպքեր պատահած են՝ որոնց երեքը մահացու։ Վարակեալներուն մէկը միայն ազատացաւ է։

Բեղեսպուրկ.— Բոլոր լրագիրները այսօր կը հրատարակեն բնագիրը նամակի մը՝ զոր Պ. Քրիւկէր ուղղած է Բեղեսպուրգի հոլանդական եկեղեցիին երէց Պ. Կիլլոյի։ Թրանսվալի նախագահը այդ նամակով չնորհակալութիւն կը յայտնէ ռուս ժողովուրդին համակրութեանը և այն օգնութեանց համար՝ որոնք կ'ըլլան վիրաւոր Պոէրներու որբերուն և այրիներուն։ Պ. Քրիւկէր Աստուծոյ օգնութիւնը կը հայցէ Ռուսիոյ համար։ Կազէթ տը Պուռս այդ առթիւ յօդուած մը հրատարակած է որ սպէսկ կը վերջանայ.

«Թիւով սակաւ, բայց քաջութեամբ զօրաւոր ժողովուրդի մը իրաւունքի ու արդարութեան բարեկամները, իրենց անկարողութեան գիտակցութիւնը ունենալով, դատապարտուած են սակաւին երկար տարի պարզ կանգիսատեսները մնալու անլուր պատերազմի մը և անոր ճշմարիտ հեղինակները անիծելով գոհանալու։»

ԱԻՍՏՐԻԱ

Խորհրդարանը.— Աղմուկը կը շարունակէ.— Դարձեալ լեզուներու խնդիրը։

Վիէննա, 22 փետր. (Թայմզի հեռագիր).—Այսօր, Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին նիստը դարձեալ աղմկալից եղաւ։ Օրակարգին չանցած տոքթ. Պրդրաստ հարցուց թէ ինչո՞ւ համար գերմաներէնի թարգմանուած չեհերէն հարցապնդումներուն երեքը միայն կարդացուած են։ Տոքթ. Ֆորտ ալ թարգմանիչին անունը գիտնալ ուզեց։ Ատենապետը, խլացուցիչ ժխորի մը մէջտեղը զոր Չեհերը կը յարուցանէին, պատասխանեց թէ գերմաներէն չգրուած հարցապնդումներու մասին էր որոշումը առջի օրը միայն տրուած էր և թէ հետեւաբար ժամանակ չէր եղած բոլոր թարգմանութիւնները պատրաստելու։ Թարգմանութիւնները կը կատարուէին դատական պաշտօնաթերթին մէջ։ Այդ վերջին յայտարարութեան վրայ Չեհերը աղմուկ յարուցին։

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ Խորհրդարանին բացումը.— Թերթերուն կարծիքը.— Տուրիերու բարեփոխման խնդիրը.— Արտաքին հարակից նուիրիւնը։

Իտալական լրագիրները, բաց ի նախարարական թերթերէ, զարմանք կը յայտնեն թէ Խորհրդարանը նստի չէ հրաւիրուած Մանարտիլլի-Ճիոլիթթի դանձնարարութեան նոր կազմութենէն և նախարարական խորհրդականներու ընտրութիւններէն յետոյ։ Դահլիճին կուսակից լրագիրները կ'ըսեն թէ պէտք է ժամանակ տալ դահլիճին, որպէս զի իր ծրագիրը պատրաստէ, բայց ընդդիմադիր կուսակցութեան թերթերը կը պատասխանեն թէ ծրագիր մը արդէն պատրաստուած է Պ. Ճիոլիթթի կողմէ, նախարարական ճառի մը մէջ. զոր իր ընտրական շրջանակին գլխաւոր քաղաքին մէջ արտասանած էր։ Սակայն Հռոմէն վիէննական լրագիրներուն կը հեռագրեն թէ իտալական դահլիճը իր ծրագիրը պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանի վերաբացումէն յետոյ, որ յառաջիկայ մարտ 10ի նիստ պիտի գումարուի։ Աւելի ստիպողականութիւն պիտի տրուի անմիջական կերպով վիճաբանութեան սկսելու տուրքերու բարեփոխման վրայ, բարեփոխում մը որ այնքան կենսական խնդիր մըն է թէ՛ դահլիճին և թէ երկրին համար։ Հռոմէն Վիէննա քաշուած հեռագիրներուն նայելով, լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ կառավարութիւնը նախ մտադիր է սպառման տուրքերու դրութիւնը բարեփոխել և վերաքննել, որոնք ամէնէն աւելի ծանր կը ճնշեն հարկատուներուն վրայ։ Գալով Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութեան, կը հաւատուի թէ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրիէնթթի Խորհրդարանի մէջ առաջին առթիւ պիտի յայտարարէ թէ Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը ոչ և է փոփոխութիւն չպիտի կրէ։

ԶԻՆՈՒԻ ԴԻՊԴԻՐԸ

Մ. Նահանգներ.— Ռուսերը եւ Զինացիները.— Արշաւախումբը.— Սրբ Ռոպէրթ Հարթի բողոքագիրը.— Ռուսիա եւ Ճարոն։

Նիւ-Եորք, 22 դեկտ.— Մ. Նահանգները նոր ծանուցագիր մը ղրկեր են Տէրութեանց՝ Զինու մէջ երկիրներ ձեռք բերելու խնդրին համար։ Ձիրդ մանրամասնութիւններ տակաւին առնուած չեն։

Բեղեսպուրկ.— Ռուսիոյ զինուորական պաշտօնաթերթը նոր հրատարակէ Կրոնէքով զօրավարին մէկ հեռագիրը՝ որ ճշդութեամբ կը նկարագրէ այն տարբերութիւնը որով Ռուսերը ու Գերմաններ կը վարուին իրենց ձեռքը գտնուած Զինացի գերիներուն հետ՝ նաև կը պարունակէ Զոնիկերի Միան-Ծուն Զինացիներուն մէկ հեռագիրը՝ որուն նպատակն է Ռուսիոյ կայսեր յայտնել բոլոր բնիկ ժողովրդեան երախտագիտութեան զգացումները՝ գերիներուն ազատագրուելուն և այն մարդասիրութեան համար որով Ռուսերը վարուած են անոնց հետ։ Երկու Մանչու վիրաւորներու չորս ամիս հիւանդանոցին մէջ դարմանուելէ ետքը իրենց ընտանիքներուն քով ղրկուիլը պատճառեղած է այդ հեռագրին։ Կրոնէքով զօրավարը կը հեռագրէ նաև թէ Մուկդենի և Անդրպայքալի սահմանագլուխներուն մօտ տեղերը պատերազմական վիճակը վերցուցած է։

Գերլին.— Թէև ծանուցուեցաւ որ Վալտերսէ Մարշալը յետաձգած է ծրագրուած արշաւախումբը, վասն զի Զինու կառավարութիւնը համակերպած է օտար դեսպաններուն պահանջումին՝ յանցաւորներու պատժելուն համար, սակայն կ'ըսուի թէ արշաւախումբին պատրաստութիւնները մէկ կողմէն առաջ կը տարուին։

Բէրլին, 23 փետրուար.— (Ռիւթէրի հեռագիր).— Սըր Ռոպէրթ Հարթ խիստ բողոքագիր մը ուղղած էր Տէրութեանց դեսպաններուն թէ մէկ քանի դեսպանատուններ, մանաւանդ իտալականը, որոշած են մաքսատան շէնքերը և Սըր Ռոպէրթ Հարթի անձնական սեպհականութիւնը եղած գեղեցիները գրաւել։ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին շաբաթ օրուան նիստին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց.— «Տեղեկութիւն չունիմ այն լուրին վրայ թէ Բէջքինի իտալական դեսպանատունը գրաւած ըլլայ ոստայնագործ մը՝ որ քսանեակու տարիէ ի վեր չինական մաքսատուններու ընդհանուր գոմիսէր Սըր Ռոպէրթ Հարթի ձեռքը կը գտնուի։ Այս խնդիրը, սակայն, կը վերաբերի դեսպանատան պաշտպանութեան խնդրին՝ որ հիմա զինուորական յանձնաժողովի մը բանակցութեանց առարկան կ'ըլլայ և որուն համար տակաւին որոշում մը չէ տրուած։»

Թոքիո.— Ճարոնի Խորհրդարանին մէջ մօտերս, արտաքին քաղաքականութեան վրայ կատարուելիք վիճաբանութեանց առթիւ, կառավարութեան կուսակցութեան թերթերը դէմ կը իսկսին ռուսական քանի մը լրագիրներու այն հրատարակութեանը թէ Ռուսիոյ և Ճարոնի միջեւ քաղաքական մերձեցում մը դոյացած է։ Ճարոնի այդ թերթերը կ'ըսեն թէ Մանչուրիոյ մէջ Ռուսիոյ զինուորական յաղթութիւնները չեն կրնար ազդեցութիւն մը ընել Ճարոնի քաղաքականութեանը վրայ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շոգենաւի ծանր սրկած մը.— Բազմաթիւ զոհեր.— Գերմանիոյ զինուորական ծախքերը Զինու արշաւախումբին համար.— Լէհերէնը Գերմանիոյ մէջ.— Փիլիպպեան ներ.— Անգլիոյ զանձատուագ իշխանին ուղեւորութիւնը.— Ոսկեհանքերը.— Սէրվերա ծովակալը.— Զմեռը Սպանիոյ մէջ։

Խաղաղական ովկիանոսի Ամերիկեան Հնկերութեան Սիթի-օվ Ռիո-տը-նանեյրо շոգենաւը շաբաթ առաւ ընկղմեր է Սան-Ֆրանչիսքոյի նաւահանգստի մուտքին մէջ, ինչպէս արդէն հաղորդեցինք հեռագիրներու բաժնին մէջ։ Տիրող թանձր մշուշին պատճառով՝ շոգենաւը ժայռի մը զարնուելով քսան վայրկեանէն ընկղմեր է։ Կը կարծուի թէ 179 ուղեւորկային մէջը, որոնց 7ը սպիտակամորթ և 150ը Իտալացի, Ճարոնցի և Զինացի գործաւորներ էին։ Իսկ նաւաստիներուն թիւն էր 140։ Խեղդուողներուն թիւը 120 150 հոգի կը հաշուուի, որոնց մէջ կը գտնուի շոգենաւուն նաւապետը՝ Պ. Ուսթա եւ Հոնկ-Քոնկի Մ. Նահանգաց հիւպատոսը՝ Պ. Ռոքսվիլ Ուիլսոնը, իր կնոջմով ու զաւակներով։ Շոգենաւին մէջ հինգ հարիւր հազար տոլարի արժողութեամբ ապրանք կը գտնուէր։ տակէ զատ նաւուն դրամարկղին մէջ կար 600,000 տոլարի չափ դրամ։ Ողջ մնացողներուն վկայութիւնները շատ հակասական են. ոմանք կը հաւատան թէ շոգենաւին նաւաստիները դատապարտելի ընթացք մը բռնած են, ուղեւորները խուճանգելով, որպէս զի նախ ինքզինքին ազատեն։ Ուրիշներ, ընդհակառակը, կը յայտարարեն թէ նաւաստիները և իրենց մեծերը կարելի եղած ջանքերը ըրած են օգնութեան հասնելու ուղեւորներուն, բայց հազիւ տեսնելու ունեցեր են երեք հատ նաւակ ծով իջեցնելու։ Սրբ մնաւակ մտէ՛ ազատելը լսուեցաւ, ուղեւորները և նաւաստիները սարսափահար նաւուն եզերքը դիմեցին և ամենքն ոմանք խելայեղ՝ ինքզինքնին ծովը նետեցին։ Ազատարար երեք նաւակները Սան-Ֆրանչիսքո գացին, որոնց մէջ նաւաստիներ միայն կը գտնուէին, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ այս վերջինները անխղճօրէն վարուած են ուղեւորներուն հետ։ Հետզհետէ նոր դիակներ կը գտնուին ծովեզերքին վրայ։

—Զինու արշաւախումբին ծախքերուն համար անցեալ շաբթու 152 միլիոն մարք գուէարկուեցաւ Ռայխթագին կողմէ։ Այդ գումարը ծախսուած ըլլալով, դաշնակցային Խորհուրդին առաջարկուած է հարիւր միլիոն մարքի նոր վարկ մը խնդրել դրամագլուխ։

—Բոլոր դատարանը վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց բոլոնիական լրագրի մը խմբագիրը, որովհետեւ գրած էր թէ ամօթ է որ լեհ լեզուի մասնաւոր դասախօսութիւնը արգիլուի։

—Պէյլի (Փիլիպպեան կղզի) մէջ պելճիական հպատակ մը ձերբակալուեր է Ամերիկացիներու կողմէ, բայց յետոյ արձակուեր է։ Կասկած կայ թէ ըմբոստներուն օգնած է, և արդէն նախընթաց օր քիչ մնացած էր որ հրացանի բռնուեր Փիլիպպենցիներու կողմէ, Ամերիկացիներուն օգնած ըլլալուն համար։ Այս միջադէպը առիթ տուեր է սա զրոյցին թէ Մանիլայի պելճիական հիւպատոս Պ. Անտրէ ձերբակալուեր է, ըմբոստներուն դէնք հայթայթած ըլլալուն համար։ Այս լուրը կը հերքուի հիմա։ հիւպատոսը իր պաշտօնին գլուխն է միշտ և իր վերջին մէկ նամակին մէջ կը ծանուցանէ թէ Փիլիպպեանց կղզիներուն ըմբոստական շարժումը ի մտոյ վերջ պիտի գտնէ։

—Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Անգլիոյ գահաժառանգ իշխան Բորնուայիորքի դուքսը, իր կնոջ հետ մարտ 16ին ճամբորդութեան պիտի ելլէ, որ ութ ամիս պիտի տեւէ։ Արքայական Օթիր զբօսանաւով ճամբայ պիտի ելլեն Բորթսմաութէն, որուն պիտի հետեւին երկու յաջաւորակներ։ Պիտի այցելեն Ճիպրալթար, Մալթա, Սիւէզ, Ատէն, Քոլոմպօ և Սինկապուր։ Ինչպէս յայտնի է գահաժառանգ իշխանին ուղեւորութեան նպատակն է յառաջիկայ մայիս 6ին Աւստրալիա այցելել, հանդիսաւոր բացումը կատարելու համար աւստրալեան նոր դաշնակցութեան նորակազմ Խորհրդարանին։ Կը կարծուի թէ յետոյ Գանատա պիտի երթայ։ Տակաւին յայտնի չէ թէ հարաւային Ափրիկէ պիտի այցելէ, բայց կը կարծուի թէ ի դարձին Բարեյոյս եւ Տուրպան քաղաքներուն այցելութիւն պիտի տայ գէթ։

—Պ. Զէմպրլէն, իր անձնական քարտուղարին միջոցաւ, արեւմտեան Ափրիկէի ոսկեհանքերու մասին կարեւոր նամակ մը ղրկեց Թայմզի։ Ոսկեհանքերու շահագործման Ընկերութիւն մը հրատարակած է ամփոփումը ճառի մը՝ զոր Պ. Զէմպրլէն երկու տարի առաջ արտասանած էր Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Գաղթային նախարարը կը յայտարարէ թէ այդ ճառին հրատարակութիւնը արտօնուած չէ։ Պ. Զէմպրլէնի նամակը սապէս կը վերջանայ.

«Զգուշանալով հանդերձ բան մը ըսելու վերոյիշեալ Ընկերութեան վրայ, Պ. Զէմպրլէն այնպէս կը նկատէ թէ շահագրգռութեան այն գործողութիւնները որոնց այս միջոցիս պատճառ կ'ըլլան արեւմտեան Ափրիկէի Ընկերութիւնները, մեծ մասամբ կանխահաս են և թէ անխոհեմ գործողութիւններէ առաջ եկած յուսախաբութիւնները վտանգի տակ պիտի դնեն գաղթավայրին հաստատուն կերպով բարգաւաճումը»։

—Ֆիւրսթ-Պիզմարք շոգենաւը որ Նիւ Եորքէն կուգայ, Ճիպրալթարի առջեւ խարսխած է։ Շոգենաւին մէջ կան 500 ուղեւորներ որոնց հետ կը գտնուի Պ. Արթուր Հըմֆրիս անուն Ամերիկացի մը։ Սէրվէրա ծովակալը այդ անձը դիմաւորելու գնաց։ Ծովակալը շոգենաւ մտած պահուն նաւաստիներուն կողմէ համակրական արտայայտութիւններով ընդունուեցաւ։ Ծովակալ Սէրվէրա, յուզեալ վիճակի մէջ չնորհակալութիւն յայտնեց ամերիկացի ուղեւորներուն՝ որոնք կը փութային իր ձեռքը սեղմելու։ Ծովակալը մինչեւ Ալկեդրաս պիտի ընկերանայ Պ. Հըմֆրիսի և զայն պիտի առաջնորդէ Սպանիոյ գլխաւոր քաղաքները՝ զորս Ամերիկացին կ'ուզէ այցելել։ Ծովակալը ամերիկացին դիմաւորելով նը-պատակ ունէր չնորհակալութիւն յայտնել այն հոգածութեան համար՝ որուն առարկայ եղաւ երբ սպանեւամերիկեան պատերազմին ատեն գերի կը գտնուէր Նիւ-Եորքի մէջ։

—Ամբողջ Սպանիոյ մէջ ձիւնախառն փոթորիկ կը տիրէ։ Շատ տեղեր երկաթուղիներու երթեւեկութիւնները դադրած են։ Կառախումբ մը ձիւնէն պաշարուած է Վալլատոլիտի և Սորիայի մէջտեղ։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթա, Ջիւլֆարի փողոց, Սելանիկ խան, թիւ 1—9

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տաքսմա և թուշեայ գորգեր, «քէշէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սեղաններ, գոնիներ, գեղեցիկ մուշտակներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Ներքին Լուրեր

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Վ.Հ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պաշմէթիէվի և առաջին կարգի Շէֆգատ՝ Տիկին Պաշմէթիէվի։

—Ն. Վեհափառութիւնը նաև երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց Բէքիրի գերման դեսպանատան նախորդ գործակատար Պ. Փոն Պէլովի որ կ. Պոլիս կը գտնուի։

ՅՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանը ու Տիկին Քոնսթան յառաջիկայ շաբթու Բարիզէն մայրաքաղաքս պիտի դառնան։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պարթարքին հրատէրով Սինոդին և քաղաքական ժողովին անդամները երէկ Ն. Սրբազնութեան սենեակին մէջ գումարում մը ունեցան։ Կարդացուեցաւ այն թղթերը որ մարդահամարի նոր կանոնագրին՝ կրօնական պետերու պարտականութեանց մասին համար պատրաստուած է և պիտի մատուցուի դատական նախարարութեան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Պէրութ-Դամասկոս-Հրանի երկաթուղիին Ընկերութիւնը, ինչպէս յայտնի է իր շահագործած գիծերէն զատ, նաև արտօնութիւն ստացած է գիծ մը շինել մինչև Պիրէճիք՝ Հոմսէն, Համայէն ու Հալէպէն անցնելով։ Այդ արտօնութիւնը փոխանակուած է ուրիշ գիծով մը՝ մինչև Համա՝ Ռաբաքի կայարանէն սկսելով՝ Պէրութ-Դամասկոսի գիծին վրայ, Պալպէքէն ու Հոմսէն անցնելով։ Ընկերութիւնը յաջողեցաւ ձեռք բերել երաշխաւորութեան գումարին վրայ յաւելում մը՝ 12,500էն 15,000 ֆր.։ Ընկերութիւնը, այդ նոր շինութեանց ծախքերուն համար պարտաթուղթեր շրջաբերութեան պիտի հանէ՝ միմիայն այդ նոր գիծին յատուկ։ Այդ փոխառութիւնը երաշխաւորած է սէնիքա մը զոր կը կազմեն գլխաւորաբար Օսմ. Պանքան. Սոսիէթէ Ժէնէրալը, Քոնթուար տ'Էսքոմթը և Վիթալի Ընկերութիւնը։ Շինութեան պայմանագրութեան փոխարէն, երեքուն պարտքին պահանջատէրերը՝ այսինքն Օսմ. Պանքան և սուրիացի առնիւթիւրունները, մանաւանդ Դամասկոսի Սապուք և որդի տունը, յանձն կ'առնեն չմիջամտել Ընկերութեան պարտքին։ Միանգամայն Ընկերութիւնը համաձայնութիւն մը գոյացուցած է Պէրութի նաւահանգիստին և Լիբանանի թրամուէյներու Ընկերութեանց հետ, որպէս զի ծախքը հաւաքաբար հոգալով կատարուի երկար տ

Բրիսի դրութիւնը կը գործադրուի որ ամէնէն գերազանցն է։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախաբարութիւնը գրեց բժշկական վարժարանին վերատեսչութեան թաղապետական բժիշկներ զրկել Տիվրիկ, Գոշկիրի, Կիւբին, Պինեանը Համիտ, Թէնոս և Եըլտըզիլի գաւառակները։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ ԵՒ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ։— Տարտանելէն հոկ առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— Փետրուար 13ի գիշեր Տարտանելի գեղեակը նոր էն յորդեցաւ։ Քաղաքին եզերքը գտնուած փայտէշն մեծ կամուրջը փլաւ, որով քաղաքին և գիւղերուն հաղորդակցութիւնները ընդհատուեցան։ Տեղական կառավարութիւնը միջոցներ կը խորհի, երթևեկութիւնները կարելի եղածին չափ դիւրացնելու համար։

—Էտիրնէի կառախումբը երէկ առտու սովորական ժամուն ճամբայ ելաւ Սիրքէճիէն։ Եւրոպական կառախումբը ժամ մը ուշացաւ։ Արեւելեան Ռէյլ'ուէյ ժամանակին մեկնեցաւ Սիրքէճիի կայարանէն։

—Գարասիի կառավարիչը նկատելով որ Պիւրհանիէ գիւղաքաղաքին մէջեղէն անցնող Գարընճա գետակին ջուրերը, անոյտարարի անձրեւներուն հետեւանքով, հեղհեղուէ կը բաթձրանան և այդպէս եթէ շարունակէ անպատճառ պիտի յորդի, անմիջապէս նոյն քաղաքը գացեր և գետակին ճամբան փոխել տուեր է։

ՎԵՐԱԲԵՆՆԻՔ ատեանի առեւտրական ճիւղին տքնանգրիչ Ակմէտ էֆ., կ'ըսէ Իզտամ, վճռագիրներու եւյլն հասցէին դրամ իւրացուցած ըլլալով, պաշտօնէ դադրեցուցուեր է։ Դատական նախարարութեան կողմէ կարգուած պաշտօնեաներ հաշիւները կը քննեն և հարցաքննութիւն կը կատարեն։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԻՒ վարչական Խորհուրդը, երկրագործական նախաբարութեան առաջարկութեամբ, որոշեց տիպարտնկարան մը հաստատել Գոնեայի մէջ։ Նոյն վարչութեան երկրագործական պաշտօնեայ Պ. Տուպովսքի մօտերս Գոնեա պիտի երթայ՝ տնկարանի վերածուելիք տեղերը որոշելու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախաբար Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով եբէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախաբարայ Խորհուրդին։

ՍԵՐՊԻՈՅ թագաւորը Սպիտակ Արծիւ պատուանշանը տուաւ Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի։

ԱՄՍԱՊՈՇԱԿ.— Սղերդի նախորդ կառավարիչ Սիւլէյման Ֆայիզ էֆ.ի 3375 գրուշ յատկացուեցաւ իբրեւ անպաշտօն վիճակի թոշակ և Վանայ նահանգին նախորդ մէջբիւռվաճի Մէհմէտ Հաղգը պէյի ալ ինը հարիւր գրուշ։

ԲԱՂՆԻՔՆԵՐԸ.— Առողջապահական քննիչները, տրուած որոշման համաձայն, թաղապետութեան Ա. շրջանային բաղնիքները քննելով, տեսեր են թէ չատերը բոլորովին զուրկ են մաքրութենէ, ուստի տեղեկագրեր են ձեռնհաս պաշտօնաներին, որպէս զի եղած պատուէրներուն անսաստող բաղնեպաններուն նկատմամբ հարկ եղածը ի գործ դրուի։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ երկուշաբթի գիշեր ժամ 1ին հարաւային սաստիկ հով մը սկսելով շրջուելէս ժամ տեւեր և յետոյ տեղացած անձրեւին հետեւանքով դադրեր է։ Նոյն գիշերը ժամ 7.10ին երկրաշարժի բաւական զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, առանց վնասներ հետեւանք մը ունենալու։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Արկոնոր շրջանաւով մայրաքաղաքս ժամանեցին անգլիացի ու ամերիկացի հարիւր յիսուն զբաղաշրջիկներ որոնք երէկ պտոյտ մը կատարեցին Կ. Պոլսոյ մէջ։ Շոգենաւը որ Ղալաթիոյ քարափին մօտեցած է, վաղը պիտի մեկնի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանին ծննդեան տաքեղտարին առթիւ, երէկ առտու, Ֆէնէրի պուլկարական եկեղեցին մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան՝ նախագահութեամբ Ս. Էկզարքին։ Ներկայ էին պուլկարական գրոծակատարը, բոլոր պատգամաւորները և պուլկար երեւելիները։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը Պ. Կէշով շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ֆէրտինանտ իշխանին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախաբարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ օտար երկիրներէ եկած գրութիւնները զերծ են դրոշմաթուղթի տուրքէ։

ՀԵՏԵՒԱԿ զօրքերու մարզիչ գերմանացի Ռամբոհէվէնէր փաշայի պաշտօնավարութեան պայմանաժամը աւարտած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայեց երկու տարուան համար նորոգել պայմանագրութիւնը։

ԷՐԶՐՈՒՄ-ՏՐԱԳԻԶՈՆԻ մեծ խճուղին պիտի նորոգուի, ձիւները հալելէ վերջը։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դրան առողջապահական Խորհուրդը, սպարապետ Բիզա փաշայի յանձնարարութեամբ, դեղագիրք մը (ֆարմաքրէ) պատրաստեց զինուորական հիւանդանոցներուն համար։

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ.— Պետական Խորհուրդը որոշեց յանձնարարել առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան՝ ծրագիր մը պատրաստել վճռանիշներու համար, որպէս զի արձանագրութիւնները կանոնաւոր կերպով կատարուին՝ այսինքն երբ այդ նպատակով դիմում տեղի ունենայ, արձանագրութիւնները այնպէս մը կատարուած ըլլան որ են մասնագէտներու կողմէ հաստատուի թէ համանման ուրիշ վաճառանիշ մը կայ, անմիջապէս երեւան հանուի և բնակարաբար եղած դիմումը մերժուի, որով թէ՛ երկու հոգի միեւնոյն վաճառանիշը գործածած չեն ըլլար, և թէ առանց արձանագրութեան կեղծ վաճառանիշերու համար եթէ դատ բացուի, դատարանը կրնայ այդ արձանագրութեանց դիմել և արդարութիւնը երեւան հանել։

ԱՒԱՆԴ ՁԳՈՒԱԾ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ.— Տէֆթէրխանէի վերատեսչութիւնը, պետական Խորհուրդին օրէնդիր ճիւղին մէկ որոշման համաձայն, ծանոյց ամէն կողմ թէ պարագի փոխարէն և վէքեալէթա Տէվրիէով Վէֆայէն Ֆէրաղ եղած անշարժ կալուածի մը աւանդ ձգուելու պայմանաժամը աւարտելուն երբ պահանջատէրը, առանց օրինական պատճառի, չուզէ իր պահանջը գանձել և աւանդը վերադարձնել, և պարտատէրը եթէ ուղղակի Տէֆթէրխանէի վարչութեանց դիմելով պատրաստականութիւն յայտնէ պարագը ամբողջովին հատուցանելու և ինդրէ աւանդ թ ղուած կալուածին իրեն վերադարձուիլը, այդ պարագային, եթէ օրինական արգելք մը չըլլայ, Տէֆթէրխանէի վարչութիւնները կրնան աւանդ թողուած կալուածը վերադարձնել իր նախորդ տիրոջը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ առանց արտօնութեան դեղագործութիւն ընող անձ մը դուրսէն գործածուելիք դեղի մը չիւին վրայ սխալմամբ ներսէն գործածուելիք գրեր և հիւանդի մը տուեր է։ Հիւանդը այդ դեղը առնելով մեծ վտանգի ենթարկուեր և շատ դժուարութեամբ կեանքը ազատուեր է։

ՊԷՅՐԷԹԱՇԻ ՄԷՋՈՇԻՐ ՄԸ.— Կայս. թիկնապահ հազարապետ Սէյֆուլլահ պէյի Թուզլայի կողմը ունեցած արտավարին վարձակալը Բիզիզէնցի 60 տարեկան Իսրիս որ երկու օր առաջ Կ. Պոլիս եկած էր, առլի գիշերը, Պէյնքթաշի Ապպաս Աղա թաղը Սէյֆուլլահ պէյի տանը մէջ սպաննուեցաւ ու ջրհորը նետուեցաւ։ Հետեւեալ առտուն Իսրիս տանը մէջ չգտնուելով խոհարար Ազիզն տեղեկութիւն ուզուեցաւ, որ պատասխանեց թէ դուրս ելած է, ըսելով որ քիչ մը վերջը պիտի դառնայ։ Սենեակը խուզարկուելով Իսրիսի ապան և գօտին գտնուեցաւ, ինչ որ կասկածի տեղի տուաւ։ Իրողութիւնը իմաց տրուեցաւ Պէյնքթաշի ոստիկանապետ Հաճի Հասան փաշի որ անմիջապէս նոյն տունը գնաց քանի մը պաշտօնեաներով և քննութեան ձեռնարկեց։ Խոհարար Ազիզի սենեակին մէջ, ուր Իսրիս հիւրընկալուած էր, արեան հետքեր տեսնուեցան որոնք սրբուած էին, ուրկէ հասկցուեցաւ թէ Իսրիս ոճրի մը զոհ գացած է։ Ասոր վրայ ուելի մանրաղին քննութեան ձեռնարկուելով՝ խոհանոցը գտնուած ջրհորը խուզարկուեցաւ։ Նախ գտնուեցաւ վերմակ մը ու բարձ մը, որոնք Իսրիսի կը վերաբերէին։ Քիչ յետոյ ուելի ծանր առարկայ մը վեր քաշուեցաւ և մինչեւ ջրհորին բերանը բերուելով տեսնուեցաւ թէ Իսրիսի դիակն է, զոր վեր առնելու համար հարկ եղաւ քակել ջրհորին բերանը գտնուած քարէ շրջանակը։ Անմիջապէս Բեբայի ոստիկանատունէն ընդհանուր դատախազը և բժիշկ մը բերուեցաւ։ Քննութիւն կատարուելով տեսնուեցաւ թէ Իսրիսի գլուխին երկու կողմը վէրքի նշաններ կան և թէ մահը առաջ եկած է Իսրիսի գլխուն զարնուած գաւազանի հարուածներէ։ Խոհարար Ազիզ, առտուն տունէն հեռացած ըլլալով, ամէն կողմ ոստիկաններ զրկուեցան և վերջապէս երէկ առտու Բիւլամուրի կողմը ձերբակալուեցաւ։ Ազիզ, Հասան փաշայի ներկայութեանը հարցաքննուելով, խոստովանեցաւ գործած ոճիրը։ Ըսաւ թէ Իսրիսի հետ նոյն գիշերը սենեակը գտնուած ատենին Իսրիս հայհոյեր է և ինք ալ գաւազանով գլխուն զարնելով զայն սպաններ և յետոյ դիակը նետեր է խոհանոցին ջրհորը որ տասներորդ գրկաչափ խորութիւն ունի։ Ազիզ ըսաւ նաև թէ Իսրիս զարնուած պահուն վերմակը գլուխը քաշած ըլլալով թէ՛ վերմակը և թէ բարձը արիւնոտեր են։ ինք ալ զանոնք ջրհորը նետեր է ոճիրը երեւան չելլելու համար։ Նաեւ սենեակին տախտակամածին վրայի տրիններն ալ լաթով մը մաքրեր և այդ լաթն ալ ջրհորը նետեր է։ Ազիզ, ոճիրը գործելէ ետքը, Իսրիսի անցագիրը առնելով ուզեր է փախչիլ, բայց չէ յաջողեր։

ԱԿՈՒԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ակուաներու չգոյութիւնը կը վնասէ տրտասանութեան և դէմքը կը ծանրցնէ։ Առանց լաւ ակուաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք առանմանզուրկ տիներու դիմել Տքթ. Գառեի. միակ առանմաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը գնել երբեւն և անարմատ ակռաները արհեստական ոսկեղէնէ ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եւայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Գառեի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ասակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Ազգային Լուրեր

Ախալցխայէն կը գրեն.— Անցեալ շաբաթ քաղաքիս Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ ծիսականներուն և քնին մասնաժողովի կողմէ մի պատգամաւորութիւն ներկայացաւ Թիֆլիս Ս. Կաթողիկոսին՝ երեցփոխի գործած զեղծումներուն մասին բողոքելու համար։ Ինչպէս լսեցինք, Ս. Հայրապետը ցաւակցութիւն է յայտնել և խոստացել ուշադրութեան առնել իրենց արդար բողոքը։ Դաւիթ աւագ քահանայ Եարալեանցի հրաժարականի պատճառով, կոնսիստորիայի կարգադրութեամբ, շուտով այս տեղ կու գայ Բաթումի քահանայ Մելեանց, որպէս լիազօր քննիչ երեցփոխի գործերի։

—Պարսից Շահը Թիֆլիսի քաղաքագլուխ Պ. Գ. Եւանդուլեանին շնորհել է Առիւծի և Արեգակի շքանշանը Զրդ աստիճանի։

—Ցուն նուաբ 19ին Ս. Հայրապետը փոխ այցի գնաց Պարսից Թիֆլիսի ընդհանուր հիւպատոսի մօտ։

—Լսում ենք որ Ս. Կաթողիկոսը մտադիր է Զատիկ տօներից յետոյ նոր եպիսկոպոսներ ձեռնադրել և ուղարկել վանքերը իբրեւ վանահայր։

—Բաղէշի մեր Թղթակիցը կը գրէ մեզ յունվ. 27 թուականով.— Գեր Առաջնորդ հայրը շատ կը պնդէ իր մեկնումի մասին, հիւանդութիւնը առարկելով։ Թուի թէ բացարձակապէս անդրդուելի է իր որոշման մէջ։ գաւառ. ժողովոյ անդամները այժէնէ կը խորհին առաջ նորդական ընտրութեան ցուցակ մը խնդրել Պատրիարքարանէն, որպէս զի Բաղէշի պէս կարեւոր թեմի մը առաջ նորդական աթոռը թափուր չմնայ։ Բայց ըստ մեր խոնարհ կարծեաց՝ լաւագոյն է որ Գեր. հայր Զէլինկիրեանը բարեհաճի նախ քան իր մեկնումը՝ իր ներկայութեամբ կատարել տալ առաջնորդական ընտրութիւնը, ըլլայ առաջնորդի, ըլլայ տեղապահի ու այն ատեն եւեթ մեկնի երբ իրեն յաջորդը հոս ժամանած ըլլայ։ այսու մեծ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ։

«—Ուսումնական Խորհուրդը այս շաբթու ալ իր նիստը ունեցած է, և օգտակար առաջարկներ իմէջ բերուած են։

«—Ամսոյս 21ին Գեր. Առաջնորդը Հինգ Խրան եկեղեցին եկած էր քարոզ խօսելու համար։ Ժողովուրդը սակաւաթիւ ըլլալուն չկրցաւ քարոզել։ Ստուգիւ դատապարտելի է Բաղէշցիին կրօնական անտարբերութիւնը։ լաւ կ'ըլլայ քիչ մը անագան վաղել որմարան և զնստուծոյն ալ Աստուծոյն տալ։»

—Ռոստոմիոյ գաւառական ժողովոյ կողմէ դիւանապետ Բարթուղիմէոս քահանայ երէկ առտու Պոլիս եկաւ, պատուիրակի պաշտօնով. և Աբրահամեան Ներսէս Սրբազանի ընտրութեան տեղեկագիրը յանձնեց Ս. Պատրիարքին։ Այդ տեղեկագիրը պիտի ներկայացուի Խառն Ժողովոյ առաջիկայ նիստին։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Պապիկ էֆ. Գալշինեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխանակ ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.

Մարգիս էֆ. Թաշճեան 108, Լեւոն էֆ. Սէմէրճեան 216. Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Սէթեան 216, Այրի Տիկին Մարիամ Սէթեան 108 դրուշ։

Տէր և Տիկին Մարգար էֆէնտի Ունճեան, այրի Տիկին Հանըմ Պէրպէրեան, Օրիորդք Մարգարէի և Տիրուհի Ունճեան, Մաթոս էֆ. և Աբրիկ էֆ. Ունճեան, Տէր և Տիկին Կարապետ էֆ. Աղաթիմճեան և զաւակունք, այրի Տիկին Բերուզ Թաւիթեան և զաւակը, Խաչիկ էֆ. և Օր. Իզար Զերաղլեան, այրի Տիկին Հոռոմիկ Հաքէնց, Աստուածատուր էֆ. Հաքէնց, այրի Տիկին Իսկուհի Քէմճեան և զաւակունք, ինչպէս նաեւ Ֆ դիրեան, Սիմոնեան, Սեդրոսեան, Հաքէնց, Նամտանճեան, Յակոբեան, Քեռիճեան և Ստեփանեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը

ՕՐԻՈՐԴ ԻՍԿՈՒՀԻ Յ. ՈՒՆՃԵԱՆԻ

որ հանգաւ ի Տէր յետ երկարատեւ հիւանդութեան։

Ազգականք և բարեկամք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին որ պիտի կատարուի շաբաթ օր ի ժամ 4½ (Ը. Թ.), ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի, ուր տրդէն փոխադրեալ է հանգուցելոյն մարմինը, և անտի պիտի ամփոփուի Շիշլիի ազգային գերեզմանատունը իր ընտանեաց յատուկ դամբարանին մէջ։

Բերա, 15 փետր. 1901

Ց. Գ.—Հրաւիրագիր չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՌՈՒՍՃՈՒԿ, 9 փետր.

Տէր խմբագիր,

Մանաթ բանաստէղ Կուրտիկեան էֆէնտիի ատուգարանութիւնները ախորժով կարդացած ըլլալով, կու գամ խնդրել ձեզմէ որ հետեւեալ մէկ քանի բառերու մասին եթէ ատոյգ տեղեկութիւն ունի Կուրտիկեան էֆ., բարեհաճի հաղորդել ձեր թերթին միջոցաւ.—

1. Թուրքերէն պէրկիր (ձի) բառը արդեօք հայերէն բեռ-կիր (բեռ կրող) բա՞ռն է որ գործածութեան մէջ մնած է և կամ Թուրքերէն բառը արմատ բա՞ռն է։

2. Հայերէն աղջիկ բառը աղջ արմատով և իկ մասնիկով (նուազական) ածանցական բա՞ռ է, թէ ինքնին արմատաբառ է։

3. Ռամիկ լեզուի մէջ սուտի փոխարէն գործածուող մանիար բառը ֆրանսերէն mentir (ստէլ) բայէ՞ն առաջ եկած է։

Կանխաւ շնորհակալութիւնս յայտնելով այս մասին, մնամ, եւայլն

Ս. Ե. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեռագիր Այսօրուան

(Ամանս ոը Քոնսթանթինոբլը)

ՊՈՒԷՐԷՆ, 27 փետրուար.— Նոր նախարարութիւնը սապէս կազմուեցաւ.— Պ. Սթուրցա՝ նախարարապետ, արտաքին գործոց նախարար և փոխանորդ պատերազմական նախարարութեան, Պ. Օյէլիան՝ ներքին գործոց, Պ. Սթոիչէաքօ՝ դատական, Պ. Ժան Պրաթիանօ՝ հանրօգուտ շինութեանց, Պ. Հաբէթ՝ կրթական և Պ. Բալլատ՝ եկմական։ Նախարարները երդում ըրին։

—Պ. Սթուրցա Եբեսփ. Ժողովին ու Մէթրոպոլիտին մէջ կարդաց այդ երկու ժողովները լուծող հրամանագիրը։ Նոր ընտրութիւնները պիտի կատարուին մարտ 22էն 28։ Նոր ժողովները պիտի գումարուին ապրիլ 6ին։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Խնամակալ-թագուհին խորհրդակցեցաւ Մերակոյին ատենապետին հետ որ խորհուրդ տուաւ Պ. Սիլվէլայի յանձնել նոր նախարարութեան կազմութիւնը։ Խնամակալ-թագուհին յետոյ խորհրդակցեցաւ Պ. Պ. Վիլլավէրդէյի, Սագասթայի և Սիլվէլայի հետ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆԴՈՆ.— Լորտ Քրէնէր կը հեռագրէ.— Ֆրէնչ զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ Թնդանօթ մը, մեծաքանակ ռազմամթերք, 153 հրացան և շատ մը արշալոյս դրաւած է։ Գէֆէնեքէն շորս հոգի մեռեր, հինգ հոգի վիրաւորուեր և երեք հարիւր հոգի ալ գերի ինկեր են։

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԵՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ արմատական Զեհերը խափանարար ընթացք մը ունեցան, չեկ լեզուով երկար ճառեր արտասանելով։ Մէկ քանի արմատական Գերմաններ բողոքեցին այդ գեղծումին դէմ և ուզեցին թող չտալ արմատական Զեհ Պ. Ֆրէսէլի որ իր ճառը շարունակէ։ Ատկէ կռիւ մը ծագեցաւ արմատական Զեհերու և արմատական Գերմաններու միջեւ։ Ժողովին նիստը կէս ժամի չափ հարկ եղաւ դադրեցնել։ Նիստը վերսկսելէն ետքը ատենապետը հրաւիրեց բոլոր կուսակցութիւնները յաջգել Ժողովին արժանապատուութիւնը։ Պ. Ֆրէսէլ աւարտեց ճառը և միջադէպը փակուեցաւ։

ՆԱԹԱԼԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ՎԻԵՆՆԱ.— Լուսագրի մը հրատարակած մէկ լուրին նայելով, Նաթալի Թագուհին մտադիր է եղեր մօտերս Բրուշէտող երթալով այցելել Միլանի գերեզմանը։

ՊԷՏԻ

ՄԻԼԱՆ.— Կէսօրէն ետքը Վէրտիի մարմինը Թաղուեցաւ երաժշտներու ապաստարանին մէջ զոր Վէրտի հաստատած է։

(Ամանս Նասիոնալ)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ 27 փետրուար.— Ֆէրտինանտ իշխանը ընդունեց Բէյթով զօրավարին նախարարութեան հրաժարականը։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԸՐ

ՊԷՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը առտուն Պէրլին հասաւ։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Պ. Սիլվէլա ձեռնարկեր ըրաւ պահպանողական կասակցութեան զանազան մասերու պետերուն մօտ՝ խառն նախարարութիւն մը կազմելու համար։ Թէ՛ Թուանի դուքսը մերժեց Պ. Սէլվէլայի առաջարկութիւնները։ Կը կարծուի թէ Պ. Սիլվէլա եթէ չյաջողի, ազատականները իշխանութեան պիտի անցնին Պ. Սակասթայի հետ։

ՋԻՆՈՒ ԴԷՊԵՐԸ

ԼՈՆԴՈՆ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ գլխատումները կը շարունակուին։ Զիլ-Սուն և Սու-Զէնկ-Նու երէկ գլխատուեցան։ Զինացի տասերկու ուրիշ պաշտօնատարներ ալ անձնասպան եղան։

—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Զինկ-Թինկ-Ֆուի մէջ կատաղի կռիւ մը տեղի ունեցեր է Ֆրանսացիներուն և Զինացիներուն միջեւ։ Թէեւ մանրամասնութիւն չկայ, սակայն կ'ըսուի թէ երկու կողմն ալ շատ ծանր կորուստ ունեցեր են։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ֆրանսայի կառավարութիւնը բաղձանք յայտնած ըլլալով որ քանի մը շաբաթէն աւարտող առեւտրական դաշնագրին պայմանաժամը երկարի, կը կարծուի թէ Մ. Նահանգները պիտի հաւանին վերանորոգման։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆԴՈՆ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Հէրցոկի պոէրական զօրախումբը Բէթրուսվրլի մէջ (Բարբիյոս) միացեր է Տէվէթ զօրավարին։ Ուրիշ հեռագրի մը նայելով Անգլիացիները Վիլլամոքի մօտ դերի բռներ են պոէրական զօրախումբը։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԷՐԻ

ԼՈՆԴՈՆ.—Իրարակ չջլանականներու մէջ կ'ըսուի թէ Լորտ Սոլզպէրի իր հիւանդութիւնը պատճառաւ պիտի քաշուի քաղաքական կեանքէն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐՔՆ

ՓԱՆԻՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ս. Ո.	26	11½
Ամէնէն բարձր գին	»	26	15
Ամէնէն վար գին	»	26	11
Ռումելի երկաթ. գոց.	Ֆր.	112	—
Ամէնէն բարձր գին	»	113	—
Ամէնէն վար գին	»	11.	87½

ԹԱՇՈՒՄ 15 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Ֆ.	26	12
Ռումելի երկաթուղի	Ֆր.	112	—
Օսմանեի		—	—
Ռէժի		14	05
Օսմ. Հանրա		—	—
Թուրքի ժէնէրալ Օպլիկ.		1	06
Ասս. Ոգ. Շանտ է Վալտա		0	13
Օսմ. Ազատ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեգ.		6	25
» Ժուլիանա		[illegible]	—
» պարտատ.		460	—
Բաքուի Դ. Գոլոշ		456	—
Թրանսվալ		83	—

ՓՈՔԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լենտոն 3 ամիս	Ղրշ.	100	20
» » » չէք	»	110	25
Թարիզ » »	Ֆր.	22	97½
» » » չէք	»	22	84
Գերլին անտոկոս չէք	Մարք	19	55
Վիէննա չէք	Ֆլորի.	24	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	[illegible]	25
Ասպրկական ոսկի	»	119	07
Բոլ եմբէրիալ	»	21	—
Քրիմկց	»	5.	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Մէճիտիէ	»	88	20
Բուլգարական ֆ. Ֆ.	»	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐՔՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 27 Փետրուար

Ֆրանս. Ռենտ 3 %		102	22
» » 3½ %		86	80
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	բաց. Ղրշ.	24	55
	գոց. »	24	60
» » » Բ.			
» » » Գ.	»	27	37
Օսմ. Դեյա Պանկա	Ֆր.	549	—
Ռուսական	»	470	50
Բուլգարական երկաթուղի	»	111	—
Օսմ. Մարտուսն	»	515	50
Սեմ. Ռէժի	»	323	—
Բրիօնիզ Թրաբ 4 %		500	—
Բուէնոս Այրէս		1086	—
Հարաւային Իտալիա		95	85
Գրանդ Ռանտ	»	32	32
Թրանսվալ	»	81	50
Ռէց Լանտէզ վար.	»	35	410
Դրամագլուխ.	»	3	—

ԼՈՆԴՈՆ 27 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ		97	50
Օսմանեան Ռենտ սէրի Բ.		49	25
Օսմանեան Ռենտ սէրի Դ. բաց.		24	—
Օսմանեան Ռենտ սէրի Դ. գոց.		24	
Օսմանեան Պանկա		12	—
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		83	50
» Մոնոբոլ		43	50
Գուլկարական 1888		81	50
Լիմբրսքէն իւնիֆիք		106	25
Տօմինիա		104	—
Թրանսվալ		3	25
Ազարն երկաթուղի		11	50
Փոխառութիւն		25	410

ՎԻԵՆՆԱ 27 Փետրուար

Ոգեկան Լոնտոնի վրայ		240	50
Բուլգարիա երկաթուղի		108	20
Օսմ. Փէսոյ		293	50

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԶԻԼՕՍԻՆ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ

Թիւ 23, Կալաթա, Սպէրանդիս դիմաց

Ցիշեալ դրամատունը, որ եր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ Ղալաթիոյ և Եւրոպական սակարանները ամէն տեսակ արժէքներու վրայ գործեր կը կատարէ։ Այնուայլ արժէքներ կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ։ Արեւելեան Ռումելիի երկաթուղիի Ընկերութեան բրուխներ հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ	7½ դրուշ
Կէս	5 »
Քառորդ	3 »

Նաև համաձայնած ըլլալով Իզմիրի տամիսիկ աբգեսաթիւ թարժարանին վճռական հաւատեան ձեռնարկութիւններուն հետ, այդ վիճակախաղութեան տոմակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ	80 դրուշ	
Կէս	40 »	
Քառորդ	20 »	
Մէկ ութերորդ	10 »	693

ՍԹԱՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ

Հասատեալ յամին 1843

Ապահովեալ Դրամագլուխը անգլ. ոսկի 17,000,000

Ընկերութեան մաթեմաթիքական պահեստները՝ իր ապահովագրութեանց հիմունքներուն և կարեւորութեան համեմատաբար հոչուուած ըլլալուն, Թուրքիոյ մէջ գործող և ՈՉ ՄԷԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿՐՆԱՑ ԱՅՍ ՄԱՍԻՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑՆԵԼ ՍԹԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ։

Բաղդատական ցուցակ սակագնոց ի դէպ մահու 1000 ոսկւոյ ապահովագրութեան համար

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ		ՏԱՐԻՔ			
		35	40	45	50
ՍԹԱՐ	ոսկի	27.96	32.46	38.90	47.50
Ամերիկեան ընկ.ք	»	28.11	33.01	39.55	48.48
Ֆրանսական ընկ.ք	»	30.70	35.90	42.60	51.60

ՍԹԱՐԻ գիները ամէնէն ածանն են

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԳԱՒՈՒԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Գոլաթա, Գահէի Գաբու, Անտերեսի խան, 20, 21, 22

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԳ.— 1890ի 4% Օսմանէի փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ՝ 1901 մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը նոյն թուականին աւարտող թիւ 22 կտրոնները, 1901 փետր. 1)14ին վճարակատնութեան մէջ ջնջուած նոյն փոխառութեան պարտաթուղթերը պիտի վճարուին Ղալաթիա, Օսմ Պանքային կողմէ, ամէն օր ժամը 10էն մինչեւ 2 ու կէս (Ը. Ե.) բացի կիրակի օրերէն, և ուրբաթ օրերը ժամը 10էն (Ը. Ե.) մինչեւ կէսօր։ Նոյն պայմանաժամէն առաջ ջնջուած պարտաթուղթերը և կտրօնները պէտք է մինչեւ նոյն օրը և մինչեւ նոյն ժամուն ներկայացուին։

Կտրօններուն և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պտորտրոներ. պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք իրենց թուականէն 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուին Օսմանեան Պանքային։

* * *

4% Օսմ. փոխառեալ պարտքին պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ՝ 1901 մարտ 1)14էն սկսեալ, իրեն

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուելք.—Առատաձեռն պայմաններ, Վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. ԱՄԷՏԷ ԳԱՌՕ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

Օ ՏԸ ՖՕԼՕՆՆԸ 20ՐԴ ԴԱՐՈՒ ՍՊԷԼԱՆ

Ճշմարտապէս շահեկան է ներբողը ընել այն օտը թուղթին, որ Ձեր քմահաճոյքին, գնահատումին, դրամական կարողութեան համեմատ կընաք չիչը 16 ֆրանքանոցէն սկսեալ մինչեւ չիչը 5 ղրուշնոցի տեսակը գործածել։ Արդ, այն մարդը որ առողջութեան, գեղեցկութեան ու մաքրութեան հոգ կը տանի, պէտք է լուրջ ուշադրութիւն մը դարձնէ այն առարկային, որ իր առօրեայ արդուզարդին կը ծառայէ, մինչեւ իսկ հոգածու գտնուելու է այն ջուրին համար, որով դէմքը ու ձեռքերը կը լուայ։ Հետեւաբար պէտք է մեծ հոգ տանիլ տրդուզարդի համար գործածուած այն ալքալային արտադրութեանց նկատմամբ, որոնք եթէ խնամով պատրաստուած չելլան, մորթը կը մաշեցնեն։ Օ տը Ֆոլօնները այդ դասակարգին մէջ կը գտնուի։ Անոր 98%ը զուտ և պարզ ամենագէշ տեսակէ ալքալիներով պատրաստուած է, որ մորթին կը ջնջուի անդամանելի կերպով։ Այս Օ տը Ֆոլօնները ոչ միայն անվնաս է, այլ և այնքան անվիճելի փափկութիւն մը կուտայ մորթին և զայն երկար ատեն հոտաւէտ կը պահէ որ ամէն մարդ պիտի ստիպուի միւս արդուզարդի ջուրերը և անուշահոտութիւնները թողուլ և այս Օ տը Ֆոլօնները միայն գործածել որ հրաշալիք մըն է իր տեսակին մէջ։

Կը ծախուի, Բէրա, Պօն Մարշէի, Բիկմպիանի և Պոլիս Սուլթան Համամ, Ահմէտ Ցարուքիի վաճառատանց մէջ։

705

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼԻՍԷՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 գէկտ. 1898ին
162, 924, 140 fmu.oն

Ծախքեր նկամտաւ, ապահովագրութիւններ և ցմահ
31 գէկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 fmu.oն

Ընկերութեան գանձատուփերու թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարմունք, կենսական թոշակ, եւն.
362, 858, 501 fmu.oն

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քուլոնի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԷՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյլանճէրլի փողոց, Ալայէտէր խան։

Մինչորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

ՈՒԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՌԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լոռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին, որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նոյն արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու ստիպանաւոր կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անքուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Մենդական գործարաններու յատուկ ապդու դեղերովը ծանօթ Բրոք. Միտրի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ կազդուրիչ, դրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և զեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փուութան սգտուին այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապէնցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գասապեանի, Թիւլիւքեանի, Մէշիքլիի, Վանտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 6—52

ՇԻՐՊԷԹ ԽԱՑԵՐԻՆ ԻԼԱՆԸ

Շիրքէթը խայրէ վարդոլարընտասարքի վէ խթիկլաք օլունմադ վէ ինկիլթերանքն Բայհօլ վէ Լամիթոն ճընընտան պուլունմադ իւրէր եէտի պին պէշ նիւրէն օն պէշ պին թոնլէպթա մէգտարը մասէն քէօմիւրի միւպահամ օլունճաղընտան վէ պիլ միւնգասա թէքզարիւր իտէնէք ֆիյաթը Շիրքէթճէ նիսապընտա կէօրլտիկի հալտէ մանը ճարինին եէտինճի չարտամա կիւնի իսկալի թաթիտանէսի ինրա վէ մանը մէգզիլերին օնընճը ճուսամա իրթէսի կիւնի տանի գարարը գաթիսի գելընճաղընտան թանիլ օլանլարընը սէքիզ նիւզ լիրայը օսմանի տէբոդիթօ ազէէսինի միւսթասնէզպէն էյմամը մէղզիրէիտէ սաաթ ալթընան տօգուզա գատա Շիրքէթը մէղզիրէիտէ իտարէ մէնգիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէկլէրի իլան օլունուր։ 4—5

Ֆի 3 Շուալաթ սէնէ 316

1900 Ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՕՔ ԿԱՐԻ ՄԵԹԷՆԱՆ

ՆԻՈՒ-ՀՈՄ

Ստացած է մեծ մրցանակը և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ե. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պահէճգարու, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 7
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիր, Սէլիվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի ալն.ի մէջ։ 575

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ կարբուրը, կուրծքի բորբոքումները, յոգնաւալը, նեղու